

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

10 SORUDA KUR KORUMALI HESAP SİSTEMİ VE SİSTEME GETİRİLEN ELEŞTİRİLER

Gizem ERİM ÖZÇELİK

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Aralık, 2021
www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
SORU 1. Kur Korumalı Hesap Sistemi ile amaçlanan nedir?.....	1
SORU 2. Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat Sisteminden kimler yararlanabilecek?	1
SORU 3. Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat Sistemi nasıl işleyecek?	2
SORU 4. Vadeden önce hesaptan para çekilebilir mi, çekilirse faiz alınabilir mi?.....	2
SORU 5: Mevduattan herhangi bir kesinti olacak mı?.....	3
SORU 6: Sisteme birden fazla giriş çıkış olabilir mi?	3
SORU 7: Tasarruf sahibine getirisi ne olacak?	3
SORU 8: Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat ürününe geçiş için her bankaya başvurulabilecek mi?	3
SORU 9: Halihazırda Türk lirası mevduatlar da bu sisteme entegre olabilecek mi? Hesabın açılış tarihi dikkate alınacak mı?	3
SORU 10: Hangi bankalar sisteme dahil edildi ve kur farkını kim ödeyecek?	3
SONUÇ	4

GİRİŞ

Türkiye, yeni ekonomi modeliyle düşük faiz ortamında yatırımların desteklenmesini, büyümenin ve istihdamın sürdürülebilir hale getirilmesini, rekabetçi kur avantajıyla ihracatın artırılmasını, ithalatın düşürülmesini böylelikle de cari açığın cari fazlaya dönüştürülerek dış borca bağımlılığın ortadan kaldırılmasını amaçlamaktadır. Üretim odaklı ihracatı önceleyen Türkiye Ekonomi Modeli uygulanırken, para ve maliye politikalarının eşgüdümüyle tüm araçların etkin şekilde kullanılması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 21 Aralık'ta açıklanan yeni ekonomik önlemler yürürlüğe girmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığı, yeni kararlar arasında yer alan dövize endekli Türk Lirası hesaba, "Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat" adının verildiğini bildirmiştir.

Bu kapsamda, hazırlanan rapor Kur Korumalı Hesap sistemini soracağımız 10 soruda açıklamaya çalışacaktır.

SORU 1. Kur Korumalı Hesap Sistemi ile amaçlanan nedir?

Birikimlerini TL mevduat olarak değerlendiren vatandaşların kurlardaki oynaklık karşısında mağdur olmaması için devreye sokulmuş bir sistemdir.

Eleştiri: Mevduat sahibinin kur riskini sigortalayan bu uygulama ile Hazine'ye ne kadar bir yük gelebilir ve bu yük nasıl karşılanacak sorusu cevapsız kalmaktadır. Mecliste görüşülüp kabul edilen 2022 bütçesinde bu imkân için bir karşılık ayrılıp ayrılmadığı da ayrı bir soru işareti olarak karşımıza çıkmaktadır. Hazinesinin kur farkı maliyetini üstlenebilmesi için öncelikli olarak yasal düzenlemeye ihtiyaç vardır. Ardından da tebliğ veya uygulama yönetmeliği gibi ikincil mevzuatın çıkması gerekmektedir.

SORU 2. Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat Sisteminden kimler yararlanabilecek?

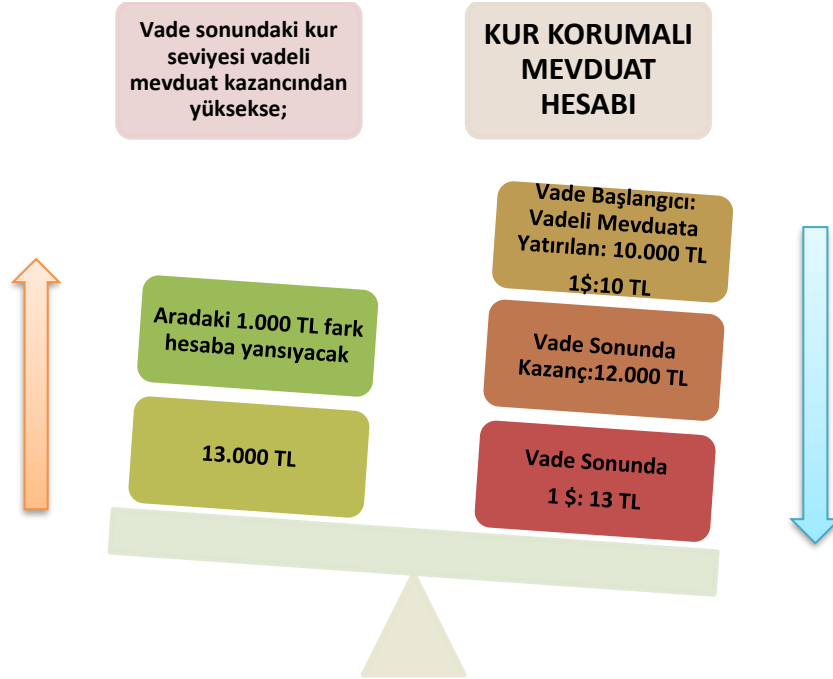
Türkiye'de yerleşik gerçek kişiler (Yurtdışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek kişiler) faydalanabilecek olup, uygulamadan birden fazla kez yararlanılması mümkün olacak ve alt/üst limit olmayacaktır.

Eleştiri: Yabancıların bu imkândan yararlanıp yararlanamayacağı hakkında net bir bilginin olmaması. TCMB tebliğinde yurtiçi yerleşik olma şartı var ancak henüz detayları belli olmayan Hazine düzenlemesinde yabancıların dışarıdan getirdikleri paraları TL'ye çevirip hesap açıp açmayacakları net değildir. Eğer bu araçtan faydalanma imkanları olarsa Kur Korumalı Mevduatlara (KKM) dışarıdan talep gelebilir. Çünkü KKM onlar için zarar etmeyecekleri garanti edilmiş bir yatırım aracı olacaktır.

SORU 3. Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat Sistemi nasıl işleyecek?

- Gerçek kişilerin TL vadeli hesapları üzerinde işleyecek faiz ile hesap açılış ve vade bitim tarihindeki kur değişim oranı kıyaslanacak.
- Hesap yüksek oran üzerinden nemalandırılacak.
- Mevduat ürününe stopaj uygulanmayacak.
- Kur farkı hesaplamaları için TCMB her gün saat 11:00'da döviz alış kuru yayınlayacak.
- Vade sonunda kur değişiminin faiz oranı üzerinde kalması halinde fark hesaba TL olarak yansıtılacak.
- Hesaplar 3, 6, 9 ve 12 ay vadeler ile açılabilir.

Şekil 1: Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat Düzenlemesine Örnek

SORU 4. Vadeden önce hesaptan para çekilebilir mi, çekilirse faiz alınabilir mi?

Vadeden önce hesaptan para çekilebilir ancak destekten fayda sağlanamaz. Vadeden önce hesaptan para çekilmesi durumunda hesap, vadesiz hesaba dönüşmekte ve faiz hakkı ortadan kalkmaktadır. Hesabın açıldığı tarihteki TCMB kuru ile hesabın kapatıldığı tarihteki TCMB kurundan düşük olan üzerinden hesap bakiyesi güncellenmektedir.

Eleştiri: Kur korumalı hesaptan vadeden önce para çekilmesi halinde anaparayı eksik alma durumu söz konusu olabilir. Yani vadeden önce kapatılan hesaplarda, eğer kur, hesabın açıldığı tarihteki düzeyin altındaysa ana paradan kayıp olabilecektir.

SORU 5: Mevduattan herhangi bir kesinti olacak mı?

Mevduattan herhangi bir kesinti yapılmayacak, bu ürüne stopaj uygulanmayacak.

SORU 6: Sisteme birden fazla giriş çıkış olabilir mi?

Sisteme giriş-çıkış için herhangi bir kısıt yok.

SORU 7: Tasarruf sahibine getirisi ne olacak?

Gerçek kişilerin Türk lirası vadeli hesapları üzerinde işleyecek faiz ile hesap açılış ve vade tarihlerindeki kur değişim oranı kıyaslanacak, yüksek olan oran üzerinden hesap nemalandırılacak.

Eleştiri: KKM sistemi mevduat sahibinin olası kaybını tüm halka yayıldığı olası bir enstrüman haline gelmektedir. Bu açıdan bakıldığında sistem belli bir kesime verilmiş ayrıcalık olarak değerlendirilmektedir. Kur farkı tüm vatandaşların vergilerinden karşılanacaktır.

SORU 8: Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat ürününe geçiş için her bankaya başvurulabilecek mi?

Sisteme dahil olan tüm bankalara başvuru yapılabilmektedir.

SORU 9: Halihazırda Türk lirası mevduatlar da bu sisteme entegre olabilecek mi? Hesabın açılış tarihi dikkate alınacak mı?

Mevcut TL mevduat hesapları da bu sisteme dahil olabilecek. Ancak bu işlem bireysel bankacılık işlemi olduğu için tasarruf sahibinin bankaya başvuru yapması gerekmektedir.

Eleştiri: KKM, TL mevduat sahibini korumaktan çok parasını dövizde tutmaya alışmış yabancı para tevdiat sahiplerini rahatlatacak bir uygulamadır. Parasını geleneksel olarak TL’de tutan ve dövize mesafeli olan tasarruf sahipleri yeni çıkarılan KKM’ye yönelirken TL değer kaybının TCMB politika faizinden fazla olması halinde aradaki farkı da “faiz”olarak alacaktır. Ancak bu korunduğu anlamına gelmiyor. Çünkü TL yatırımcısının korunması sadece enflasyon karşısında korunarak yani reel faiz kazanarak mümkün olacaktır. Burada ise mevduat sahibine verilen taahhüt enflasyon oranının üzerinde getiri sağlayacağı değil, kur artışı kadar getiri sağlayacağıdır. Yani kur artışı kadar getiri sağladığı hale enflasyondan düşük kazanması söz konusu olabilir.

SORU 10: Hangi bankalar sisteme dahil edildi ve kur farkını kim ödeyecek?

10 SORUDA KUR KORUMALI HESAP SİSTEMİ VE SİSTEME GETİRİLEN ELEŞTİRİLER

Gizem ERİM ÖZÇELİK

Sisteme isteyen her banka katılabilecek. Döviz hesabını Kur Korumalı TL Vadeli Mevduata dönüştürenlere, kur artışının faiz getirisini geçmesi durumunda farkı Merkez Bankası ödeyecektir.

Kurdaki muhtemel yükselişten tedirginlik duyan vatandaşların TL'ye yönelmesi için iki farklı imkân sunulmuştur. "Kur Korumalı TL Vadeli Mevduatı"nda kurdaki yükselişin vade sonunda faiz getirisini geçmesi durumunda aradaki fark Hazine tarafından karşılanacaktır. 20 Aralık itibarıyla döviz hesabı bulunanların TL vadeli mevduat hesabına geçmesi durumunda ise benzer şekilde fark Merkez Bankası tarafından karşılanacaktır. Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat Hesabı'ndan ayrı bir uygulama olan Vadeli TL Katılma Hesabında da kur farkı ya da cari faiz getirisinden hangisi fazlaysa o tutar ödenecektir. Bu uygulamadan bankalarda döviz hesabı bulunanlar yararlanacaktır.

Tablo 1. Kur Korumalı TL Mevduat/Döviz Tevdiat Hesaplarından TL Mevduata Dönüş Destek

	Kur Korumalı TL Mevduat	Döviz Tevdiat Hesaplarından TL Mevduata Dönüş Destek
Vade	3,6,9,12 ay	3,6,12 ay
Hesaba Konu Para	ABD Doları, Euro, İngiliz Sterlini	ABD Doları, Euro, İngiliz Sterlini
Kişi	Yurt içinde yerleşik gerçek kişiler	Yurt içinde yerleşik gerçek kişiler
Getiri	Vade sonu faiz ve kur değişiminden yüksek olan ödenir. Asgari faiz oranı haftalık repo faizi, azami faiz oranı repo faizinin en fazla 3 puan üzerinde olabilecektir.	Vade sonu faiz/kâr payı ile kur değişiminden yüksek olan ödenir.
Vade Bozulursa	Vade öncesi para çekiminde destekten fayda sağlanmaz. Hesabın açıldığı ve kapandığı tarihlerdeki kurun düşük olanına göre hesap bakiyesi güncellenir (Birden fazla kez bu hesaptan faydalanılabilir, alt/üst limit yok).	Vade öncesi para çekiminde destekten fayda sağlanmaz. Hesabın açıldığı ve kapandığı tarihlerdeki kurun düşük olanına göre hesap bakiyesi güncellenir.
Karşı Taraf	Hazine ve Maliye Bakanlığı	Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

SONUÇ

Kur Korumalı Mevduat ile ilgili düzenlemede; 2022 bütçesinde bu imkânın bir karşılığının olup olmadığı, yabancıların bu imkândan yararlanıp yararlanmamasına ilişkin net bir bilginin olmaması, vadeden önce para çekilmesi halinde ana paranın eksik alınmasının söz konusu olması, kur farkının vatandaşların vergilerinden karşılanacak olması gibi endişeler bulunmaktadır. Hazırlanacak yeni

yasal düzenlemeyle bu endişelere yanıt verilerek mevzunun daha net bir zemine oturtulması gerekmektedir.